

Monumentnummer*: 518824

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 18 december 2001
Kadaster deel/nr 82811/196

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Eindhoven	Eindhoven	Noord-Brabant

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Eindhoven	Alberdingk Thijmalaan, Stratum

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Stratum	C			357

Omschrijving**

Inleiding

Het OBSERVATORIUM voor sterrenkunde en meteorologie bestaat uit een cilindrische toren met koepel, gelegen aan de westkant van het "Stadswandelpark", in het stadsdeel Stratum.

Het observatorium is in 1937 gebouwd in opdracht van Philips, naar ontwerp van ir. L.C. Kalff. In de jaren tachtig van de twintigste eeuw heeft het pand een renovatie ondergaan in Functionalistische vormen. De draaikoepel is ontwikkeld door de firma de Vries Robbé.

Omschrijving

Het pand bestaat uit een ronde bakstenen toren (oorspronkelijk wit geverfd, nu voorzien van een doorzichtige beschermklaag) met een koperen koepel. De schacht is door middel van betonnen vloeren onderverdeeld in drie verdiepingen van wisselende hoogte.

Tegen de toren is aan de achterkant (parkzijde) een uitbouw over de gehele hoogte van de schacht geplaatst waarin zich het trappenhuis bevindt. Deze uitbouw is voorzien van ronde ramen met metalen kozijnen. De uitbouw loopt over een gedeelte van de hoogte aan de voorzijde (straatkant) door. Hier slingert zich een trap om de toren, naar een bordes. Op verdiepingshoogte eindigt deze

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

trap en daar bevindt zich de ingang. Een grote rechthoekige strook, gevuld met glazen bouwstenen in ijzer bewapening, zorgt voor licht in de toren.

Het geheel wordt bekroond door een koepel met schuifbare opening (kijkerspleet). Deze draaikoepel is uitgevoerd in hout en gefundeerd op een U-profiel dat door middel van rollen op kogellagers over een vaste ijzeren ring loopt. De bediening geschiedt via een zwengel die met de hand, maar ook via een elektrisch mechanisme aangedreven kan worden. In het interieur bevindt zich een entree/ontvangsthal met vide en smeedijzeren sierhek. Rond de verlichting is een smeedijzeren ring met tekens van de dierenriem aangebracht. In de koepel is de kijker, een spiegeltelescoop uit de bouwtijd, ontwikkeld door Philips, van belang.

Waardering

Het observatorium is van algemeen belang. Het gebouw heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van de ontwikkeling van de sterrenkunde en meteorologie onder invloed van de firma Philips en als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van het observatorium. Het is architectuurhistorisch van belang vanwege de stijl en als voorbeeld van het oeuvre van de voor Philips werkzame ir. Kalff. Het gebouw is tevens van belang vanwege de gaafheid van het ex- en interieur. Het is zeldzaam vanwege functie, opzet en constructie.

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Cultuur, gezondheid en wetenschap	Onderwijs en wetenschap	Observatorium